

QUE
AL·LÀ EM
PERDONI

LAILA
KARROUCH

LAILA KARROUCH
QUE AL·LÀ
EM PERDONI

COL·LECCIÓ CLÀSSICA
PRIMERA EDICIÓ: MARÇ DEL 2021
© LAILA KARROUCH, 2021
© COLUMNNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.
AV. DIAGONAL, 662-664 – 08034 BARCELONA
ISBN: 978-84-664-2765-4
DIPÒSIT LEGAL: B. 2.141-2021
FOTOCOMPOSICIÓ: MOELMO

www.columnnaedicions.cat

Les citacions que apareixen al llibre de *Romeu i Julieta*
són de la traducció que en va fer Salvador Oliva per a Vicens Vives.

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

El paper utilitzat per imprimir aquest llibre està qualificat com a ecològic
i procedeix de boscos gestionats de manera sostenible.

Jo l'he mort. He posat fi a la vida de la persona que més estimo. Donaria el que fos per ocupar el seu lloc. Soc jo la que mereixia estar enterrada per ser jutjada davant el Suprem. Jo li havia provocat aquell malestar que l'havia portat a la mort.

En el nom d'Al·là el Clement, el Misericordiós, que Déu em perdoni per la meva gosadia, per la meva manera de ser i d'haver actuat, per la meva ment perversa, per aferrar-me a la prohibició i estimar-la amb tots els meus sentits. Jo, Samira Al-Mohjtar Taybi, filla de *hajj* Ali Hamid, aquella menuda que corria pel pati de casa saltironant amb dues cuetes, aquella ingènua obedient, la nineta dels ulls del pare, la que més protegia i estimava, soc ara al cementiri musulmà de Barcelona absorta en la meva tristesa i sola com el mateix *xitan*, el pitjor enemic de Déu i del nostre profeta Mohammad. Que Al·là el beneeixi.

Vaig clavar els ulls al cel rúfol i espès. Em vaig deixar caure de genolls sobre el terra rugós. Amb les mans fent cassoleta vaig començar a llegir sures de l'Alcorà, les primeres paraules que tots els musulmans saben, o haurien de saber. Jo les devia sentir quan encara era al ventre de la mare i les devia desar en algun lloc de l'inconscient. Vaig abaixar la mirada, lacònica. L'inici del meu plor va evidenciar una profunda desesperació. Ell era mort, i jo encara no m'ho acabava de creure. Asseguda als peus de la tomba, me'l vaig imaginar amortallat en teles blanques perfumades amb *miski* i altres aromes. El seu rostre estava orientat en direcció a la Meca, a la Casa Sagrada de Déu, la *Kaaba*. Al costat del cap, com si formés part del seu cos, hi tenia una pedra grossa amb la data de defunció: 20-09-2019. Un calfred em va recórrer l'espina.

Plovisquejava. Les primeres gotes eren fredes com la mort. Van impactar sobre el meu rostre i es van fusionar amb les llàgrimes salades que després van bai-

xar galtes avall fins a desaparèixer rere el nus del mocador.

El cel s'enfosquia. A través de les branques dels arbres lliscava l'aigua que humitejava les pedres del camí asfaltat. Vaig sentir, de lluny, el cant del vent. Vaig clavar els dits a terra per agafar una mica de fang entre les mans tremoloses. Me la vaig refregar per la cara, i vaig començar a plorar a llàgrima viva. De sobte, de la gola va emergir un crit estrident que s'estroncà de cop i volta. No podia tancar la boca ni respirar. Van passar uns segons, que es van fer eterns, fins que vaig recuperar l'alè.

Aleshores, d'uns metres més enllà, em va arribar una tos ronca persistent que em va provocar un sobresalt. No m'havia adonat que hi havia algú, allà. Vaig mirar cap a l'esquerra i els meus ulls van topar amb un senyor esquifit amb una barba llarga, un barret petit i una túnica fosca. Em mirava com si li hagués faltat al respecte. Amb unes arrugues molt pronunciades al front, brandava el cap fent que no. Vaig suposar que no li devia agradar la meva reacció davant la mort. La meva actitud, devia pensar, era immoral. Un bon musulmà no plora un difunt d'aquella manera, em vaig dir. D'Al·là provenim i cap a Ell tornem. La mort és el retorn i s'ha d'acceptar com a tal, ja que la vida no és sinó un viatge efímer, un tancar i obrir d'ulls. És només això! Tot seguit, va obrir les mans i se les va posar sobre el pit, i va mirar cap al cel. Devia pregar per l'ànima del seu mort. La tomba que tenia al davant era petita. Devia

ser la seva dona? Potser era una senyora menuda. I si era un fill? O un nebot, o un amic molt apreciat? Ves a saber. L'home va inclinar una mica el cap per besar la pedra del capçal i, tot seguit, va desaparèixer amb presses. No hi va deixar flors. En la religió musulmana n'hi ha prou amb les pregàries.

Aleshores em vaig fixar que hi havia molts escrits a les pedres: paraules sagrades; dates que marcaven un inici i un final; noms i cognoms que en algun moment algú devia pronunciar, un algú que els devia estimar, desitjar o, fins i tot, odiar. Noms que un dia els pares havien triat amb il·lusió mentre esperaven el naixement de la criatura. Noms que ara estaven gravats sobre una pedra i que es convertirien només en records.

Vaig fer un cop d'ull al meu voltant. No hi havia ningú. No se sentia res, només la meva respiració, que era molt profunda i feixuga. Vaig mirar els centenars de fileres de tombes amb cossos sense vida que descansen allà eternament. A una certa distància, separats per una paret no gaire alta, els nínxols, decorats amb flors diverses, contrastaven amb el paisatge que tenia davant els meus ulls entelats i el rostre encara enfangat.

El cel es va acabar d'enfosquir com una nit prematura d'hivern. El vent, que va començar a xiular més fort, va sacsejar les fulles, que van dansar violentament. La pluja va començar a caure amb agressivitat acompanyada d'algun tro eixordador. Les gotes es van fer més grosses. En un no res l'aigua va xopar el mocador

que em protegia el cap i els cabells em van començar a regalimar. La brusa i els pantalons, prims, se'm van enganxar al cos. Tenia els dits blancs i arrugats. Vaig sentir com el fred se'm filtrava als ossos per moments i com la basarda, a poc a poc, em feia sentir petita i perduda. Em vaig eixugar els mocs amb la màniga. I aleshores vaig sentir l'olor d'un perfum singular que m'era molt familiar. De sobte, un paraigua negre em va aixoplugar de la pluja quan ja començava a afluixar.

I el vent va emmudir.

—*Salam Alaikum.*

Vaig caure de genolls a terra.

Un any abans...

Feia una pila d'anys que havíem marxat del Marroc per anar a viure a Catalunya. D'aquella època en tinc records vagues. Durant les vacances d'estiu el pare ens hi portava i durant uns mesos ens submergíem en el transcurs de la vida quotidiana d'allà: la llengua, la família, els amics, la nostra terra càlida.

El pare, o *baba* en la nostra llengua materna, hi va viure durant molts anys, al Marroc. Era un home estimat, admirat i summament respectat. Molts veïns el visitaven a casa; prenien te junts i feien petar la xerrada. Li demanaven consells sobre comportaments correctes segons l'islam pels coneixements que en tenia. Ell se'ls escoltava sense jutjar-los, reflexionava, buscava informació al llibre sagrat i, si podia, els resolva els dubtes. Els que l'anaven a veure eren sobretot nois, però també dedicava temps a les noies per parlar obertament de tot el que les amoinés. Els pares de les joves li confiaven les filles com si es tractés d'ells mateixos.

Al Marroc, el pare era professor de ciències. Els seus alumnes asseguraven que era un dels millors mestres que havien tingut. Entre rialles afegien que encaixava bé les bromes dels estudiants. Poques vegades l'havien vist perdre els nervis. De tot en feia una lliçó, una manera d'aprendre'n, d'aquesta vida que tantes coses té per ensenyar-nos. Amb el temps, però, el pare s'havia tornat impacient.

El *baba* va néixer a Alhucemas, una ciutat molt bonica situada a la costa mediterrània. Era el petit de quatre germans, dues noies i dos nois. El seu pare només podia pagar els estudis d'un dels fills. Les noies quedaven excloses des d'un bon inici d'aquesta oportunitat; amb una mica de sort es casarien amb un bon home que en tindria cura. Només havien de saber cuinar, respectar els marits, criar els fills i poca cosa més. I a més, això ho havien après quan encara eren unes criatures.

El seu germà, l'oncle, era un pocavergonya que es deixava veure per casa només quan tenia gana o son, o totes dues coses. Arreplegava els calés que trobava per allà i després desapareixia uns quants dies, ningú no sabia on. La iaia no sabia què fer amb aquell fill tarambana. La pobra dona es tancava a l'habitació i plorava fins que els pulmons no ho aguantaven més.

El pare era el responsable de la família. Era qui pensava i ho decidia tot, qui mirava pel bé de tothom, qui romania despert quan algú emmalaltia. Treballava amb l'avi al camp, braç a braç, fins que el sol s'amaga-

va rere les muntanyes i el ramat prenia el camí en direcció a casa.

Quan el pare ajudava a les tasques domèstiques, a l'oncle li faltava temps per mofar-se'n. Des de l'ampit de la porta cridava als quatre vents que la casa era cosa de dones i marietes. El pare l'ignorava. Va ser aquella actitud de l'oncle el que va empènyer l'avi a decidir-se a pagar els estudis al pare.

El *baba*, però, no esperava cap recompensa de ningú, només d'Al·là tot poderós, qui havia manat, en el llibre sagrat, que la responsabilitat de tenir cura incondicional dels pares és dels fills. Deia que és obligació seva perquè són els que l'han parit i l'han cuidat malgrat tot. I la recompensa que n'obtindria seria el paradís. «El Senyor ha ordenat que no l'adoreu sinó a Ell i que sigueu benèvolts amb els pares. Si un d'ells, o tots dos, arriben a la vellesa, no sigueu insolents amb ells i ni tan sols els digueu "Uf!". Parleu-los amb dolçor i respecte», llegia el pare en veu alta. Aleshores el germà el tallava en sec i l'engegava a fregir espàrrecs.

El *baba* somiava un bon futur per a nosaltres. No volia que la Nora i jo ens assembléssim a les tietes, que de seguida que van trobar marits van començar a malmetre i menysprear les dones solteres i divorciades. Afirmaven que les dones divorciades eren més desgraciades que ningú per no haver sabut retenir els marits al seu costat. A casa sabíem per què ho deien: els retrets feien referència a la mare, perquè era divorciada i malgrat els anys que havien passat no supor-

taven veure-la amb el pare. El *baba*, sempre disposat a defensar la seva dona, responia a les germanes amb la paraula de Déu: «Parlar malament d'algú no és més que un desig d'empetir la gent, de danyar-ne l'honor i menysprear-ne els èxits...». Eviteu conjecturar massa! Algunes conjectures són pecat». Elles feien com si sentissin ploure.

El pare no ens va confessar mai obertament el motiu del nostre viatge a Catalunya. Sempre va dir que ens hi havia portat perquè els metges li havien recomanat un canvi d'aires. Treballava massa dedicant temps als altres, i això el consumia i li perjudicava la salut. Un canvi de vida l'ajudaria a reduir els atacs de miggranya i a normalitzar la pressió arterial, que ja començava a enfilar-se pels núvols. Almenys això és el que ens va explicar. Però jo sabia que necessitava allunyar-se d'aquelles germanes. Se n'havia fet càrrec per obligació, i eren dolentes, molt dolentes. De fet, li van provocar l'infart que de poc que no el mata. El van pressionar des del començament perquè s'allunyés de la mare fins que va petar. Viure al seu costat era un risc per al matrimoni dels pares i ell n'era tan conscient que va decidir iniciar el viatge en solitari en direcció a Europa, concretament a Catalunya. I va anar a parar a Tona, un poble de la província de Barcelona. Allà tenia un amic que el va portar al centre religiós, on va viure durant un temps a canvi de serveis religiosos. Quan va trobar una feina de jardiner, els fidels li van suplicar que no marxés perquè era un home honrat

i se l'estimaven. I com que el pare no volia decebre ningú, va aconseguir trobar la manera de combinar totes dues feines. Va llogar un pis i va iniciar els tràmits per al reagrupament familiar. Al cap de dos anys ens hi vam unir totes tres: la mare, la meva germana i jo. Jo tenia nou anys i la meva germana, tretze. Tan bon punt el pare va poder ens va escolaritzar.

El pare sempre ens va inculcar valors positius: ens va ensenyar a respectar el país d'acollida sense oblidar les nostres arrels ni renunciar-hi; ens va motivar a estudiar, que ho féssim tot per nosaltres mateixes perquè el saber és la vista de qui no hi veu i l'oïda de qui no hi sent. «El coneixement és el que res ni ningú us podrà arrabassar, és l'única cosa que serà vostra i només vostra», ens deia.

Al cap d'uns anys, però, la meva germana va decidir que no volia continuar estudiant. Estava farta d'anar a l'institut, de fet només hi anava per satisfer el *baba*. Els pares i jo ens vam quedar sense saber què dir perquè no ens ho havíem vist venir. Jo sabia que estudiar no era la seva gran passió, però no m'havia explicat mai obertament fins a quin punt ho detestava. La mare va alçar les espatlles amb un cert punt d'ingenuïtat i de seguida va passar la pilota al pare amb una mirada carregada d'interrogants. Ell no va poder evitar enfurismar-se: «Què dius, inconscient? Digue'm que no és veritat, que no vols fotre el teu futur enlaire, digue'm que no. No siguis tossuda, i pensa el que estàs dient!», li va cridar. I la Nora no va trigar a treure el seu geni:

«Deixa'm equivocar-me, *baba*. Hi tinc tot el dret, no?». El pare es va sentir ferit, i, amb els ulls humits, va abaixar el cap. Va anar al seu dormitori i s'hi va tancar amb pany. Durant dos dies el pare i la Nora no es van dirigir la paraula. Era la primera vegada que els veia tan enfadats. El pare fins i tot va patir atacs de migraña que feia molt de temps que no tenia. A la mare i a mi ens incomodava molt aquella situació, de manera que ens limitàvem a entrar a l'habitació i deixar-li mocadors humits sobre el front perquè es recuperés. N'estava fart, de tants medicaments com prenia, i va arribar a dir que no en prendria més. No volia parlar amb ningú. Va preferir la companyia del silenci fins que es va adonar que tot allò no el portaria enlloc i va acabar cedint. De totes maneres, la Nora sempre se sortia amb la seva, i ell això ja ho sabia bé. Així que, per què s'hi trencava les banyes?

La mare, o *iema* en amazic, era molt diferent del *baba*. Per a ella la reacció del pare a la decisió que havia pres la Nora havia estat exagerada perquè ja era prou grandeta per saber què es feia. Però confiava cegament en el criteri del pare, sabia que tot el que feia era pel nostre bé, de manera que evitava les disputes.

La mare admirava i estimava molt el pare. I ell a ella, és clar. A vegades es miraven i, sense dir-se res, esclafien a riure. Durant aquells petits moments, m'imaginava a mi mateixa amb un bon musulmà intercanviant mirades còmplices amb el mateix respecte i la mateixa sinceritat. Sovint em preguntava si el *maktub*, el meu

destí, em reservava un home honest i bondadós, algú capaç d'arrencar-me somriures com el pare feia amb la mare.

Però si una cosa m'entristia profundament era el fet de no poder fer partícip la mare del meu futur professional. Amb ella no vam compartir nits llargues de cafès durant els períodes d'exàmens per discutir somnis ni projectes. Desconeixia aquell món meu, la meva motivació per arribar a ser la persona que volia ser. Però suposo que no tenia dret a retreure-li res perquè ella no va tenir al costat ningú que la incités a continuar més enllà dels estudis primaris. Em consolava saber que almenys ella, a diferència de les tietes, havia après a llegir, escriure i comptar.

La vida de la mare no va ser mai un camí de roses. Era la gran de sis germanes. Al cap d'un any d'haver-se casat amb el seu primer marit, el seu pare va morir d'un accident de cotxe. Va ser un cop molt dur per a la família. Durant el dol, la mare es va instal·lar uns dies a casa amb la seva mare i les germanes. Vivien de la pensió de l'avi, misèria i companyia, i les seves germanes cosien roba que venien a la ciutat, i amb això se'n sortien prou bé. «*Hamdulilah*, gràcies a Déu», deia la seva mare, «no ens falta res. Però tu, filla, hauries de tornar amb el teu marit». Al principi ella li va dir que ni pensar-hi. Però l'àvia hi va insistir tant que al final va tornar a casa. Al cap de poc temps la mare es va assabentar que el seu home tenia una amant. Va ser l'excusa perfecta per desfer-se'n definitivament.

No se l'estimava, ens va dir un dia. La iaia, però, només sabia això de l'amant, i no el que sentia ella, perquè no hauria entès que la seva filla volgués el divorci només perquè entre ells no hi havia amor. Ni la seva mare ni les tafaneres del poble, que la van etiquetar de fracassada. Deien que el fet que el marit compartís llençols amb una altra no era un motiu de prou pes per una decisió tan dràstica. «Cap dona engega a dida el matrimoni per un caprici insignificant del marit, pobre home», li deien aquelles llengües brutes i llargues. «En canvi, si hagués estat al revés, m'haurien torturat i humiliat públicament!», em va explicar la mare amb arrugues al front.

De nou a casa, la *iema* va tornar a fer el que més li agradava: els pastissos típics del Marroc que venia al mercat. I allà va ser on va conèixer el pare. Ell se'n va enamorar de seguida. Quan la va veure, li va comprar tota la mercaderia. Es va treure de la butxaca una bona excusa: va dir que era el bateig del seu nebot i que necessitava tots aquells dolços per als convidats. Això ens ho va explicar el pare mentre la mare, tota vermella, li etzibava cops de colze perquè callés. Entre falsos batejos i altres excuses, el pare la va enamorar, i de seguida s'hi va casar.